

tíðindablaðið

Útgevandi: p/f sosialurin

Fyrirskjótari og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagný Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

sosialurinPostsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Elektronisk neyðtøka

oddagrein

MIKUDAGIN var eitt uppskot frá landsstýrinum um eina samtiðarskattaskipan til umrøðu á tingi. Landsstýrið biður leggingið taka undir við, at eitt uppskot til lóg um samtiðarskatt verður tilevnað eftir ávisum høvuðsreglum, ið vóru settar upp í uppskotinum.

ORÐASKIFTI mikudagin snúi seg fyrri stóran part um innkrevjingarháttin, og so um tað, at ein privat datacentralur skal fyrirsita tað almennu skattaskrána. Javnaðarflokkurin stóð ógvuliga stinnur í hesum orðaskifti. Men samstundis avdúkaði hetta orðaskifti eina ússaliga og hjálparleysa samgongu. Eina samgongu, ið illa nokk veit, hvat tað er hon vil, og enn minni vistu samgonguumboðini at greiða frá, hví teir júst vilja, at samtiðarskattaskipanin skal umsitas á hendan hátt.

HETTA, AT privatir stovnar og privat leig skulu innkrevja og umsita skattin hjá tí almenna, er eitt miðaldarligt fyrbrigdi, ið er ókent á okkara døgum, og sum ikki verður nýtt í nøkrum landi, ið vit vita um. Og vit lova okkum at pástanda, at aðrir møguleikar, eitt nú tann sjálvsagdi møguleikin, at tað almenna sjálfvurð verður ein hendi innkrevjingina og umsitingina av skattinum, yvirhøvur ikki er kannaður á nakran hátt.

Í LØGTINGINUM mikudagin varð ferð eftir ferð spurt, hvat innkrevjingin og umsitingin av samtiðarskattinum kemur at kosta eyka, við tað at ávisir privatir peningastovnar og ein privat datacentralur skulu hava innkrevjingina

og umsitingina av samtiðarskattinum um hendi. Men her bar ikki til at fáa nakað veruligt svar. Seinni sama dag varð uppskotið til figgarløgtingslóg fyrri 1983/84 lagt fyrri tingið. Har eru tøl ið tala í figgarárinum 1983/84 verður lagt samtiðarskatturin mettur at kosta 7,4 mió. kr. eyka.

TALID UPPÁ 7,4 mió. kr. skal leggjast afturat tí kostnaðinum, sum skattaumsitingin hjá tí almenna kostar skattgjaldarunum framman undan. Spurningurin er so, hvat tað vildi kosta, um tað almenna sjálfvurð stóð fyrri innkrevjingini og um vit fingi ein almennan datacentral? Av góðum grundum kenna vit ongi veruligt tøl. Hesin møguleikin er sum nevnt ikki kannaður. Men vit meta at kostnaðurin hevði verið munandi minni og tryggin munandi størri, onkur orsök má vera til, at tryggingarsambandið, sum var ein av stovnarunum og ein av partaeigarunum í tí privata datacentralinum, nú hevur fingið sær sín egna datacentral, heldur enn at nýta hin.

TANN PRIVATI datacentralurin skal nú sita inni við øllum teimum upplýsingunum um tann einstaka, sum higartil bert hava ligið hjá skattavaldinum, og vit hava onga trygd fyrri, at hesir upplýsingar ikki kunnu leka út. Møguleikin fyrri hesum er til staðar. Tað er ongin ivi um tað.

TAÐ, SUM landsstýrið og samgongan hava í hyggju í skatta- og EDV spurninginum er onki minni enn ein elektronisk neyðtøka av tí almenna og av tí einstaka føroyinginum. Men í hesum stóra og álvarsama máli vil javnaðarflokkurin standa sum fólksins vaktarmaður.

Um tú hevur sæð eina mynd í **SOSIALINUM**, sum tú kundi hugsa tær at átt, so skriva til okkara

SOSIALURIN
box 76
3800 Tórshavn

Um ikki ber til at skriva, so ring. Telefonin er 11820

Papcon er WC pappír
og køkspappír
úr bestu góðsku,
framleitt í Føroyum

Papcon er bilagst
og best
á marknaðinum

Óli og stættarmunur

Mær fall fyrri bringu at siggja Óla Breckmann seta spurnartekin við, um serligur stættarmunur hevur verið á Tvoroyri.

Óli B. hevur ongar fortreytir at seta eitt tilikt spurnartekin. Sogufatan hansara røkkur ikki longur enn at toppinum í lagkøkusamfelagnum, at vanligu fólkið eru tey veruligu virðisskapandi kemur als ikki uppá tal. Ein skuldi trúð, at eingin tók hegryfbrigdið Óla B. fyrri fult, men tíverri eru tað fleiri, sum í manglandi vitan halda hann hava rætt. Ikki vilja borgarligir viðurkenna, at stættarmunur hevur verið og enn er um ikki í so stóran mun, tí, gjørdur teir tað, vildi teirra avoldaða samfelagsáskoðan rapað sum eitt korthús við fyrsta vind-blak.

Sjálvur eri eg vaksin upp í eini tíð, tá búskaparlígu víðurskiftini vóru av tí fræga í mun til frammanundan, men tað er ikki borgarligum at takka fyrri, men heldur fakfelagsligu og politisku hugsjónunum javnaðarfólk virkaðu og enn virka fyrri.

»Søgulaerdi« Óli B. og onnur borgarligir Er tað av tilvild, at fjöldin á Tvoroyri velur javnaðarflokkin, og er tað eisini av tilvild, at fólk á Tvoroyri vóru eina fyrst at skipa seg í fakfelag? Nei, Óli B. og øll tykur, sum antin við vilja ella av berari fávitsku halda nakað annað.

Nøkur ár herfyri hevði Útvarv Føroya prát við Clement Eliassen, fyrrv. trúboðara á Tvoroyri. Har greiddi Clement Eliassen í einum talandi domi m.a. frá, hvussu stórt vald stórkeypmenninir høvdu,

og hvussu teir vóru yvir fyrri vanligu fólkinum, arbeiðarastættini. Fyri at eingin skal vera í iva, skal viðmerkast her, at Clement Eliassen einki hevði við javnaðarflokkin at gera, men tvørtur í móti hevur verið borgarligt umboð í kommunustýrinum á Tvoroyri.

Fyri at geva eitt dømi afturat, vil eg greiða frá, sum mær er fortalt:

Ein ungur drongur fór einaferð inn til ein stórkeypmann á Tvoroyri í tí ætlan at fáa út eitt sindur av peningi, hann átti til góðar. Spurdur av stórkeypmanninum, hvat hann skuldi gera við reðan pening, svaraði drongurin, at hann hevði bilagt sær einar gummiskógvar niðri frá, um hann ikki kundi fáa pening út.

Stórkeypmannin osti seg upp, spyr drongin, hvat hann billar sær inn, um hann ikki veit, at í krumbúðini hjá sær eru ivaleyst av gummiskóm, hann kundi fara og keypa sær einar haðani.

Drongurin mátti tiansheldur við ongum peningi fara grátandi heim aftur.

Pápin, sum sjálvur einki arbeiði fekk frá hesum sama stórkeypmanni, tí hann hevði meldað seg inn í arbeiðarafelagið »Enigheden« (Fylking), grundaði sitt, men spurdur drongin, hvat bagdi, hvi hann græt. Drongurin segði síðan alt.

Pápin bað nú sonin enn einaferð fara oman og royna at fáa fatur á peninginum og bera tey boð frá sær, at fekk hann ikki peningin, skuldi pápin koma upp í leikin. Drongurin fór so aftur til stórkeypmannin, men við ringum huga.

**politisk
viðmerk-
ing**

Drongurin fekk peningin, men eisini orðini um ikki at visa seg inni aftur hjá sær at biðja um arbeiði.

— Drongurin er nú vaksinn maður, komin nakað til árs, men enn livir eins livandi í huganum, hvussu hann var viðfarin. Aldrin síðan var hann og arbeiðið hjá stórkeypmanninum, heldur nýðast av landinum at arbeiða. — Líka síðan hevur hann verið limur í Fylking, tí hann veit, hvat tað vil siga við húð og sál at vera fjot-raður og útnyttaður av arbeiðsgevara. Eisini hevur hann, frá tí hann fekk atkvøðurætt valt javnaðarflokkin, tí eingin annar flokkur hevur sum javnaðarflokkurin arbeiðið fyrri og boit um víðurskiftini hjá tí meiniga manninum.

— Og fyrri at enda við orðum frá sama manni, »antin ert tú sosialist (javnaðarfólk) ella borgarligur.

Martin S. Eidesgaard

Søgufalsarin er friðaður!

»Hvat siga skúlamyndugleikarnir til tað, at ein søgulaerari á Føroya studentaskúla soleiðis alment vreingir okkara politisku og vinnuligu søgu?«

spyr Jóhann Mortensen í Sosialinum í eini grein, ið skal vera eitt aftursvar til útspilling Dagblaðsins av Tvoroyri og av monnum, sum hava ligið undir grønu torvu í mong ár.

Eg skal svara tær Jóhann, teir siga einki, ikki eitt kekk!

Óli Breckmann hevur framt grovari misbrot í sinum skúlavirksemi enn, at reingja søguna um AT. Hann hevur spilt út ein starvsfelaga (Brix-sakin) og tað, hann letur ganga út yvir næmingar, sum ikki eru eftir hansara fólkaflakshøvdi, kann tí-

verri ikki endurtakast her, tí eingin torir at siga frá alment.

So, hvat siga myndugleikarnir? Teir siga einki. TAÐ gjørdur teir heldur ikki, tá ið tinir partamenn sótu við ábyrgdini, Jóhann Mortensen, og Óli leikaði í sum harðast uppi í Hoydølur: — á jú, teir gjørdur okkurt smávegis, teir settu t.d. Óla Breckmann í fast starv við Føroya studentaskúla, og tú Jóhann Mortensen kanst hóskaði spyrja tinar partamenn, um teir hugdu eftir, hvat fyrri prógv Óli hevði til tess at sleppa at undirvisa í søgu á landsins hægsta lærustovni.

Læt okkum endiliga frætta, um tú fær nakað svar, tí fyrri okkum, sum hava havt børn í Hoydøl-

um og sum ikki eru trygg við Óla sum undirvisara, sær tað út, sum hann er friðaður alt árið av øllum myndugleikum!

Til síðst biði eg um umbering fyrri, at eg ikki seti mitt kristna navn undir hetta bræv. Eg tori bart út sagt ikki, tí eg havi enn børn, sum skulu í handan skúlan.

Men havi eg liv og heilsuna, so kemur ein dagur, hvar eg eri leysur av hasum skúlanum og øll mini eru undan komin, so vóni eg, at eg veri so frægur, at eg tori at standa fram og siga almenninginum tað, sum eg veit um atburð Óla móti næmingum, sum ikki eru eftir hansara høvdi.

Ein pápi í Havn